

Satakuntalainen kotiseutukirja

Satakuntaa ja satakuntalaisia II. Satakunnan Kirjallisen Kerhon julkaisuja VIII. Toimituskunta: L. I. KAUKAMAA, KAUKO HEIKKILÄ, M. J. SAARNILEHTO. Satakunnan kirjateollisuus Oy. Pori 1951. 264 s. Kuv.

Satakunnan Kirjallisen Kerhon julkaisusarjaan on 8. osaksi liitetty esiteltävä teos, joka on omistettu »Jooseppi Julius ja Maila Mikkolan Satakunnan hyväksi suorittaman suurimittaisen työn muistoksi». Kunnianteko tapahtuu »kahden rinnakkaisen elämäntyön» lopullisesti päätyttyä, Maila Talvion siirryttyä viime vuoden loppiaisenä lähes 80 vuoden ikäisenä manan majoille, minne hänen puolisonsa suunnilleen samanikäisenä oli päässyt viittisen vuotta aikaisemmin. »Harvoin on minkään maan sivistyshistoriassa esiintynyt sellaista tapausta, että kahdesta aviopuolisosta molemmat ovat alallaan olleet maan kulttuurielämän johtohenkilöitä», näin aloittaa prof. Linkomies julkaisun ensimmäisen kirjoituksen ja jatkaa: »Edessämme on siis tietystä miehestä ainoalaatuinen ilmiö, kun tarkastelemme Jooseppi ja Maila Mikkolan päätyttyä elämäntyötä.» — On syytä panna merkille, että Satakunnan Kirjallisen Kerhon julkaisusarja on vähitellen kasvanut 2150-sivuseksi kotiseudun luontoa, kansaa ja merkkimiehiä esitteleväksi sarjaksi. Yhdessä Satakuntalaisen Osakunnan toimittaman 14-osaisen koti-seutujulkaisusarjan kanssa se antaa esimerkiksi kelpaavan todistuksen siitä hartaudesta, millä vanhassa kulttuurimaakunnassa pyritään toteuttamaan perinteiden asettamia velvoituksia. Nyt ilmestyneen kirjan rikkaasta sisällystöstä on Virittäjässä huomautettava, paitsi EDWIN LINKOMIEHEN ja TYNYI TUULION Mikkolain elämäntyötä syvästi kunnioittavassa ja ihailevassa sävyssä luonnehtivista kirjoituksista, erityisesti kirjan laajimmasta (57 sivua) tutkielmasta, PERTTI VIRTARANNAN kirjoittamasta »Ikaalisten seudun murteen savolaisuudet», joka perusteellisena selvittelynä kehottaa melkoiseen varovaisuuteen mm. tulkittaessa noiden seutujen pitkän a:n ja ä:n korkeneminen ö:ksi ja ē:ksi savolaismurteen aiheuttamaksi. NILO VALOSEN kirjoitus »Rukoustorvi» käsittelee erästä entisen länsisuomalaisen kyläyhteisön keskuudessa tavattua toimintamuotoa. HUGO LAGSTRÖM julkaisee muistiinpanojansa Porin seudun kylien ja asumusten nimistä. Aines, jossa suomen- ja ruotsinkieliset lähtökohdat melko tasaväkisesti vuorottelevat kristillisperäisen ja muun henkilönimistön ollessa runsaasti edustettuna, on tutkijalle tervetullutta. Kirjoittajan omat arvelut sensijaan horjahtavat liian usein diletanttimaisuuteen, eikä hän liioin näytä tuntevan eräiden aineistoon sisältyvien nimien vanhempia selityksiä. VILJO ALANEN kertoo kahdesta parkanolaisesta perimätiedon säilyttäjistä, Antti Laitilasta ja Sergei Honkalasta. Kirjallisuusaiheita käsittelevät tai sivuavat KAUKO HEIKKILÄN tutkielma »Kaarlo Sarkian runojen maisemasta» ja KALLE PIETILÄN kirjoitus Nortamon ja Aksel Törnuddin yhteistoiminnasta. Satakunnan historiaan ja merkkihenkilöihin liittyviä aiheita käsittelevät MAUNO JOKIPII, JUSSI PUUMALA, L. I. KAUKAMAA, AINA LAHTENOJA, TAUNO KOSKELA ja HEMMI KOIVUNIEMI. Geologinen on aiheeltaan K. VIRKKALAN artikkeli. Kirjan ulkoasu on ensiluokkainen, kauniita ja käsiteltyjä asioita valaisevia kuvia on runsaasti.

M. R.